

Rozkład materiału z planem wynikowym dla klasy 4

Temat lekcji	Zagadnienia podstawy programowej, uczeń:	Materiał dydaktyczny cyklu <i>Klucz do muzyki</i>	Wymagania podstawowe, uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe, uczeń:
1. CZYM JEST MUZYKA? Odgłosy otaczającego świata	I.1.1, 3 i 5: śpiewa ze słuchu piosenki z repertuaru dziecięcego; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; tworzy głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych; I.2.4: tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych; I.3.3: improwizuje za pomocą gestu i ruchu; I.4.1: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (wiek XX); II.6 i 7: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.); porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Krzysztof Penderecki; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas słuchania utworu, tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób.	• Piosenka <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>, wiersz E. Zawistowskiej <i>Muzyka... czym może być...</i>; • Słuchamy: K. Penderecki <i>Fluorescencje</i>, odgłosy do rozpoznania, zagadki słuchowe; • Gramy: ilustracja dźwiękowa; • P s. 10–11, 14–15 (<i>Kontrasty w muzyce</i>), P s. 13 zabawa muzyczna <i>Obrazek muzyczny</i>; • KARTA PRACY: Czym jest muzyka? • Kilka pojemniczków wypełnionych kaszą, grochem, guzikami, piaskiem, kapslami lub kamyczkami.	• rozpoznaje różne odgłosy; • poszukuje niekonwencjonalnych źródeł lub sposobów wydobywania dźwięku; • wie, kim jest K. Penderecki; • śpiewa w grupie refren piosenki <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>; • wie, co to jest zwrotka i refren; • potrafi pracować w grupie.	• odróżnia szmery od dźwięków; • umie powiedzieć, czym jest dla niego muzyka; • zna tytuł utworu Pendereckiego i potrafi wypowiedzieć się na jego temat; • śpiewa samodzielnie refren piosenki; • wykazuje inicjatywę w tworzeniu z innymi ilustracji muzycznej na określony temat.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

2. W KRAINIE KONTRASTÓW MUZYCZNYCH. Rodzaje głosów ludzkich: sopran i bas	I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu solo i w zespole; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.4.1 i 2: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (klasycyzm); rozpoznaje ze słuchu brzmienie głosów ludzkich: sopran, bas; II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, dźwięk); określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, agogikę, dynamikę, artykulację); II.2.1: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; II.3.2 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału głosów ludzkich (sopran, bas) i aparatu wykonawczego (solista); II. 6 i 7: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (klasycyzm); Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Wolfgang Amadeus Mozart; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.	• Piosenki: <i>A ja patrzę, a ja słucham, Na cztery i na sześć</i>; • P s. 12, 14–17 (<i>Kontrasty w muzyce</i>), zabawa muzyczna: <i>Kropki i kropeczki, Szybko–wolno, Krótko–długo, Koncert na dwa psy</i>; • Słuchamy: E. Grieg <i>Peer Gynt</i> cz. VII <i>Powrót do domu</i>, W.A. Mozart <i>Aria Królowej Nocy</i> (<i>Der Hölle Rache</i>) z 2. aktu opery <i>Czarodziejski flet</i> i <i>Aria Figara</i> (<i>Non più andrai</i>) z opery <i>Wesele Figara</i>; • Gramy: akompaniament z ciekawych odgłosów, dźwięk <i>g</i> na fletach i/lub dzwonkach; • KARTA PRACY: W krainie kontrastów; • Wyliczanki, porzekadła; • Guma lub włóczka, kreda, tablica lub karton i markery.	• śpiewa w zespole piosenkę <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>; • wymienia kilka kontrastowych pojęć związanych z muzyką; • aktywnie uczestniczy w zabawach; • wie, jak dbać o głos; • zna nazwy najwyższego i najniższego głosu ludzkiego: sopran, bas; • potrafi omówić rolę klucza wiolinowego i wskazać położenie na pięciolinii dźwięku <i>g</i>.	• samodzielnie śpiewa piosenkę <i>A ja patrzę, a ja słucham</i>; • umie samodzielnie rozpoznać i nazwać kontrasty w utworze E. Griega; • zna terminy: aria, glissando; • wie, czym jest skala głosu; • zna nazwisko W.A. Mozarta; • potrafi odnaleźć w zapisie nutowym dźwięk <i>g</i>.
3. STRUNY I SMYCZKI. Instrumenty strunowe smyczkowe – skrzypce i kontrabas	I.1.1: śpiewa ze słuchu z akompaniamentem solo i w zespole; I.2.1 i 5: gra na instrumentach ze słuchu i przy pomocy nut (w zespole) akompaniamenty; tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.2: rozpoznaje ze słuchu brzmienie instrumentów muzycznych; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii, różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.2.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyką, tataizacją); II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach.	• Piosenka <i>Na cztery i na sześć</i>; • Słuchamy: L. Delibes <i>Pizzicato</i> z baletu <i>Sylvia</i>, C. Saint-Saëns <i>Słoń</i> z cyklu <i>Karnawał zwierząt</i>; • Gramy: aktywne słuchanie muzyki – akompaniament na gumkach recepturkach; • P s. 22–23 (<i>Instrumenty – skrzypce i kontrabas</i>); • KARTA PRACY: Struny i smyczki; • Plansza interaktywna <i>Instrumenty strunowe smyczkowe</i>, filmy <i>Instrumenty strunowe: skrzypce, kontrabas</i>; • Gumki recepturki nałożone na plastikowe kubeczki, np. po jogurtach.	• śpiewa w grupie piosenkę <i>Na cztery i na sześć</i>; • wie, co to są skrzypce i kontrabas oraz do jakiej grupy instrumentów należą; • umie odróżnić grę arco od gry pizzicato w utworze L. Delibesa.	• śpiewa piosenkę <i>Na cztery i na sześć</i> solo; • wie, jak są zbudowane skrzypce i kontrabas oraz jak się na nich gra; • umie wypełnić pauzy (według sugestii nauczyciela) w utworze <i>Pizzicato</i>; • wie, kim był C. Saint-Saëns.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

4. DOOKOŁA JEST RYTM. Wartości rytmiczne – ćwierćnuty i ósemki. Metrum	I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) pieśni patriotyczne; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1: gra akompaniamenty na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo); I.3.1: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; II.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię); II.2.2 i 4: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna podstawowe oznaczenia metryczne.	• Piosenka <i>Pałacyk Michła</i>; • Słuchamy: ósemki i ćwierćnuty, marsz i bieg, puls „na dwa”, „na trzy”, „na cztery”; • Gramy: akompaniament na instrumentach perkusyjnych według zapisu w nutach pieśni <i>Pałacyk Michła</i>; • P s. 18–21, 24–25 (<i>Powstanie Warszawskie</i>); • KARTA PRACY: Dookoła jest rytm; • Klawesy, tamburyna i bębenki; rekwizyty w dwu wielkościach do wyboru: guziki, kubeczki po jogurcie, kartoniki w formie kwadratów i prostokątów. • Ew. nagrania innych piosenek z okresu II wojny światowej;	• śpiewa w grupie piosenkę <i>Pałacyk Michła</i>, równocześnie maszerując rytmicznie; • odróżnia ćwierćnutę od ósemki; • rozpoznaje ze słuchu metrum 3/4 i 4/4; • wie, co to jest akcent.	• nazywa sylabami rytmicznymi proste rytmy złożone z ćwierćnut i ósemek; • zna terminy: takt, metrum, pauza, puls; • umie określić metrum piosenki <i>Pałacyk Michła</i>, nazwać wartości rytmiczne (ósemki, ćwierćnuty oraz pauzy); • zna tytuły pieśni z okresu II wojny światowej; • umie zaakompaniować do piosenki na instrumentach perkusyjnych.
--	---	--	---	--

5. SPYTAJ, USŁYSZYSZ ODPOWIEDŹ. Formy muzyczne: poprzednik i następnik. Repetycja	I.1.1, 3, 5 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne; tworzy struktury melodyczne, improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1, 4 i 5: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) melodie; tworzy proste struktury rytmiczne, improwizuje; I.4.4: układa teksty do muzyki, werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama) oraz zależności między nimi; II.2.1, 3 i 5: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; zna skróty pisowni muzycznej: repetycja; potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyką); II.4.3: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki form muzycznych: budowa okresowa.	• Piosenka <i>Już październik</i>, wiersz A. Myszugi; • Słuchamy: akompaniament do gamy C-dur, rytmy ze s. 21 podręcznika, metrum 4/4, 3/4, 2/4, puls na „dwa”, „trzy” i „cztery”; • Gramy: gamę C-dur na dzwoneczkach, dźwięk <i>g</i> na flecie, następnik do poprzednika; • P s. 21, 28–31 (<i>Dźwięki gamy, Zdania muzyczne</i>); • KARTA PRACY: Spytaj, usłyszysz odpowiedź; • Różne instrumenty perkusyjne, flety, dzwonki; • Ew. plansze interaktywne <i>Budowa utworu i Co to jest melodia?</i>; • Kasztany, jarzębina, duży liść, winogrona.	• śpiewa w grupie refren piosenki <i>Już październik</i>; • umie odczytać tekst z różnie rozmieszczonymi akcentami; • zna terminy: poprzednik, następnik; • rozumie znaczenie znaku repetycji; • wie, jak wygląda pauza ćwierćnotowa, umie ją odnaleźć w nutach; • śpiewa lub gra na dzwoneczkach gamę C-dur; • gra na flecie dźwięk <i>g</i>; • wie, co to jest glissando.	• śpiewa samodzielnie refren piosenki <i>Już październik</i>; • potrafi w grupie wykonać piosenkę z podziałem na elementy – melodia, słowa, rytm; • umie zaproponować akcenty w czytanych tekstach; • potrafi odczytać tekst w różnych rytmach; • wie, czym są poprzednik i następnik; • gra na dzwoneczkach / pianinie lub śpiewa następnik do usłyszanego poprzednika – rytmicznego i melodycznego; • śpiewa literami i solmizacją gamę C-dur i gra ją na dowolnym instrumencie; • odróżnia słuchem gamę wstępującą od zstępującej; • potrafi odczytać i zaśpiewać motyw melodyczny, obserwując gesty fonogestyki.
6. KOŁORY JEŚJENI. Nastrój w muzyce. Gama C-dur i półnuta	I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem); wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1, 4 i 5: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) flecie podłużnym i dzwoneczkach oraz perkusyjnych niemelodycznych; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.4: odzwierciedla graficznie cechy muzyki, rysuje, maluje, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów ; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz.	• Piosenki: <i>Już październik</i>, <i>To już jesień</i>; • Słuchamy: melodie majorowe i minorowe; • Gramy: U. Smoczyńska <i>Jesienne granie</i> lub J.S. Bach <i>Mussette</i>; • P s. 26–30, 32–33, zabawa muzyczna <i>Jesienna kompozycja dla całej klasy</i>; • KARTA PRACY: Kolory jesieni; • Dzwonki / flety; • Kilka niedużych kartek z napisami określającymi nastrój: zachwyt, gniew, przerażenie, nuda, rozpacz; • Przedmioty typu: klucze, liście, bębenki.	• śpiewa w grupie piosenkę <i>Już październik</i>; • określa własnymi słowami nastrój piosenki; • zna symbol półnuty; • potrafi zagrać na flecie dźwięki <i>g</i>, <i>a</i>, <i>e</i>.	• umie porównać nastrój dwóch piosenek – wypowiedź pisemna lub plastyczna; • odróżnia w zapisie i słuchem wartości rytmiczne: ćwierćnuty, ósemki, półnuty; • potrafi wykonać partię fletu w utworze <i>Jesienne granie</i>.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

7. MUZYKA NA WIELU STRUNACH. Fortepian – budowa, brzmienie, instrument solowy i akompaniujący	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); I.2.1, 4 i 5: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym oraz perkusyjnych niemelodycznych; tworzy proste struktury rytmiczne, improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm); rozpoznaje ze słuchu brzmienie instrumentów muzycznych, aparat wykonawczy: solista; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1, 2 i 5: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyką); II.3.1 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; aparatu wykonawczego (solista) II.6 i 7: wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm); porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Fryderyk Chopin; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztablarowych utworach z dziejów historii muzyki.	• Piosenki <i>Już październik, To już jesień</i>; • Słuchamy: F. Chopin <i>Preludium e-moll</i>, W.A. Mozart (?) <i>Bulka z masłem</i>, Glissanda; • P s. 30, 34–35 (<i>Instrumenty – fortepian</i>); • Gramy: gama C-dur na fletach, <i>Musette</i> J.S. Bacha, improwizacja na czarnych klawiszach fortepianu; • KARTA PRACY: Muzyka na wielu strunach; • Pianino, flety, instrumenty perkusyjne, proste „grające” przedmioty typu: klocki, kamyki, pojemniczki wypełnione kaszą, grochem, dwie łyżki, kubeczki po jogurcie; • Plansza interaktywna <i>Instrumenty strunowe uderzane</i>; • 3–4 komplety karteczek z poszczególnymi taktami utworu <i>To już jesień</i>.	• śpiewa w grupie piosenki jesienne; • potrafi w grupie wykonać piosenkę z podziałem na elementy – melodia, słowa, rytm; • rozpoznaje barwę fortepianu; • umie powiedzieć, jaką rolę spełnia akompaniament; • gra gamę C-dur na flecie; • bierze aktywny udział w zadaniach ze śpiewu oraz gry; • umie podać nazwisko największego polskiego kompozytora – F. Chopina.	• rozumie mechanizm działania fortepianu; • potrafi określić rolę fortepianu w słuchanych utworach (akompaniująca i solowa); • umie własnymi słowami omówić nastrój i dopasować odpowiednią reprodukcję do <i>Preludium e-moll</i> F. Chopina; • potrafi odczytać głosem gesty lub nuty z zad. 10.
---	--	--	---	---

8. DZIEŃ 11 LISTOPADA – ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI. Hymn Polski i pieśni legionowe	I.1.1 i 2: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem) wybrane pieśni patriotyczne, poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”; I.2.1 i 4: gra akompaniamenty na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych ze słuchu lub/i przy pomocy nut; tworzy swobodny akompaniament rytmiczny; I.4.1 i 2: świadomie słucha polskich pieśni patriotycznych; rozpoznaje ze słuchu aparat wykonawczy: chór, orkiestra; II.3.3: wykazuje się znajomością aparatu wykonawczego (chór, orkiestra); III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną w kraju, śledzi wydarzenia artystyczne; III.8: uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych.	• Hymn <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, pieśń <i>Przybyli ulani</i>; • Plansza <i>Polski hymn państwowy</i> oraz film <i>Od „Pieśni Legionów” do hymnu</i>; • Słuchamy: <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> (wykonanie chóru z orkiestrą), różne pieśni legionowe; • Gramy: akompaniament do pieśni <i>Przybyli ulani pod okienko</i>; • P s. 36–37 (<i>Hymn narodowy</i>), s. 52–53 (<i>Narodowe Święto Niepodległości</i>); • KARTA PRACY: Dzień 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości; • Instrumenty perkusyjne, np. tamburyna, talerze, marakasy i bębenki; • Plansza <i>Polski hymn narodowy</i> oraz ew. film <i>Od „Pieśni Legionów” do hymnu</i>.	• śpiewa <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> w zespole, w postawie na baczność; • umie zaśpiewać w grupie pieśń <i>Przybyli ulani</i>; • potrafi powiedzieć, w jakich okolicznościach wykonuje się hymn • zna polskie symbole narodowe; • wie, z jakimi wydarzeniami historii Polski wiąże się święto obchodzone 11 listopada; • potrafi wyjaśnić, co to są pieśni legionowe.	• potrafi wykonać partie solowe w pieśni <i>Przybyli ulani</i>; • zna okoliczności powstania hymnu; • umie własnymi słowami omówić rolę hymnu narodowego; • zna tytuły innych pieśni legionowych (poza pieśnią <i>Przybyli ulani</i>), potrafi zaśpiewać jedną z nich.
--	---	---	---	---

9. W NASZEJ KUCHNI WSZYSTKO GRA. Niekonwencjonalny akompaniament, ostinato. Synkopa	I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1, 3–5: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy proste struktury rytmiczne, instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; I.4.4: przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: odzwierciedla graficznie strukturę form muzycznych; II.2.1, 2 i 5: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; potrafi posługiwać się symboliką beznutową (tataizacja).	• Piosenka <i>W kuchni</i>; • Gramy: akompaniament na przyborach kuchennych, improwizacje na szklankach z wodą; • P s. 40–42, zabawa muzyczna <i>Grająca kuchnia</i>; • KARTA PRACY: W naszej kuchni wszystko gra; • Przyniesione przez uczniów przybory kuchenne; • Przynajmniej trzy szklanki wypełnione różną ilością wody i łyżeczka do uderzania w szklanki (przygotowuje nauczyciel); • Ew. nagrania pulsów, wybrane rekwizyty do układania rytmów (guziki, papierowe figury).	• potrafi w grupie zaśpiewać zwrotkę i refren piosenki <i>W kuchni</i>; • rozumie termin: synkopa; • umie wykonać rytm z synkopą (syllabami rytmicznymi i tekstem); • rozumie termin: ostinato; • potrafi wykonać podany rytm na przyborach kuchennych.	• potrafi ułożyć słowa do podanego rytmu; • umie odnaleźć synkopy w zapisie nutowym; • improwizuje prosty rytm w formie ostinata (klaskaniem lub na „instrumentach” kuchennych).
---	---	---	---	--

10. NASZE INSTRUMENTY. Poznajemy i budujemy instrumenty perkusyjne. Cała nuta	I.1.1, 4 i 5: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru dziecięcego i ludowego; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: prosty dwugłos (ostinato); I.2.1, 3 i 4: gra na instrumentach perkusyjnych: schematy rytmiczne, melodie, proste utwory, akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy: proste struktury rytmiczne, swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny; I.3.1: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm); II.2.1–3: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna skróty pisowni muzycznej: repetycja; II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je.	• Piosenka <i>Mam tam-tam</i>, piosenka <i>Funga alafia</i>, chóralna recytacja przysłówia; • Słuchamy: samba <i>No Reino da Fantasia</i>; ew. nagrania pulsów; • Gramy: <i>Ookina daiko</i>, zabawy muzyczne <i>Echo rytmiczne i Rytmiczny przekładaniec</i>; • P s. 43–47 (<i>Nasze instrumenty</i>); • KARTA PRACY: Nasze instrumenty; • DODATKOWA KARTA PRACY: Andrzejki; • Instrumenty wykonane przez uczniów oraz instrumenty perkusyjne z zestawu szkolnego; • Film <i>Funga alafia</i>.	• umie zaśpiewać w grupie refren piosenki <i>Mam tam-tam</i>; • wie, co to są gestodźwięki; • zna nazwę instrumenty perkusyjne; • zna nazwy instrumentów perkusyjnych z instrumentarium szkolnego oraz najczęstsze sposoby wydobycia z nich dźwięku; • potrafi dokonać podziału instrumentów na melodyczne i niemelodyczne; • z pomocą nauczyciela wymienia źródła dźwięku w instrumentach perkusyjnych; • gra podane rytmy i próbuje improwizować własne na instrumentach ze szkolnego zestawu; • zna symbol całej nuty i rozumie jej relację czasową do wartości poznanych wcześniej.	• wykonuje własny instrument według instrukcji zawartych w podręczniku; • wymyśla własne gestodźwięki i improwizuje rytmy; • umie samodzielnie wymienić źródła dźwięku w instrumentach perkusyjnych; • umie zaimprowizować rytm lub melodię na instrumentach perkusyjnych z zestawu szkolnego; • potrafi wskazać w zapisie nutowym całą nutę i odpowiadającą jej pauzę.
--	---	--	---	---

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

11. ZAPAS MUZYKI NA ZIMĘ. Formy muzyczne: AB, ABA, ABA', ABC. Kropka przy nucie i łuk łącznik	I.1.1, 3, 5 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni artystyczne; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; tworzy głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1, 3 i 4: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonkach oraz perkusyjnych niemelodycznych: melodie, proste utwory, akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; tworzy: swobodny akompaniament rytmiczny, instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; I.3.3: improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łącząc muzykę z innymi obszarami wiedzy); odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.4.3: formy muzyczne: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1.	• Piosenki <i>Zła zima</i> oraz inna wybrana przez uczniów; • Słuchamy: L. Mozart <i>Jazda saniami</i>; • Gramy: akompaniament do piosenki oraz utwór wybrany przez uczniów; • P s. 54–57, <i>Formy muzyczne AB, ABA, ABC</i>, zabawa muzyczna <i>Kot na płocie</i>; • KARTA PRACY: Zapas muzyki na zimę; • Plansza interaktywna <i>Budowa utworu muzycznego</i>; • Instrumenty perkusyjne, flety, dzwonki.	• śpiewa w grupie piosenkę <i>Zła zima</i>; • rozumie znaczenie kropki przy nucie i łuku łącznika; • zna formy muzyczne: AB, ABA, ABA', ABC; • potrafi przyporządkować wzór graficzny odzwierciedlający budowę tych form; • aktywnie uczestniczy w grupowych ćwiczeniach twórczych.	• potrafi określić charakter słuchanego utworu, wskazując odpowiednią ilustrację; • rozpoznaje formy muzyczne w prostych utworach; • świadomie odbiera słuchaną muzykę (nie tylko emocjonalnie, ale też stara się odróżnić poszczególne części utworu); • potrafi zaproponować gesty i/lub akompaniament podkreślający budowę piosenki.
---	--	--	--	--

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

12. MUZYKA Z KRZYŻYKIEM I BEMOLEM. Znaki chromatyczne	I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni artystyczne; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; I.2.1: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym, dzwonkach: melodie, proste utwory; I.3.1 i 3: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki; I.4.4: przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączy muzykę z innymi obszarami wiedzy); II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię); II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.1.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyką); III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej.	• Piosenka <i>Zła zima</i>; • Słuchamy: akompaniamenty w różnym metrum; • Gramy: <i>Cieszymy się i pod niebiosy, Gdy śliczna Panna</i>; • KARTA PRACY: Muzyka z krzyżykiem i bemolem; • P s. 58–59 (<i>Znaki chromatyczne</i>), s. 63; • Plansza interaktywna <i>Co to jest melodia?</i>; • Dzwonki chromatyczne, flety, triangel, tamburyn, pianino.	• śpiewa w grupie piosenkę <i>Zła zima</i>; • Rozumie znaczenie znaków chromatycznych (krzyżyk, bemol, kasownik); • bierze aktywny udział w zabawach ruchowych; • potrafi zagrać fragment kolędy <i>Gdy śliczna Panna</i>.	• wyjaśnia rolę przygodnego znaku chromatycznego; • umie odczytać zapis nutowy z użyciem znaków chromatycznych; • potrafi wymyślić i zapisać rebus z użyciem symboliki nutowej; • umie samodzielnie odczytać i zagrać kolędę.
--	---	--	--	--

13. W OCZEKIWANIU NA ŚWIĄTECZNE WIECZORY. Regionalne tradycje świąteczne. Polskie kolędy i pastorałki	I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) pieśni ludowe; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; I.2.1: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) fletie podłużnym, dzwonkach oraz perkusyjnych niemelodycznych: melodie, proste utwory, akompaniamenty; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1–3: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna skróty pisowni muzycznej: repetycja; II.2.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyką); III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; III.6–8: uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym; angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych.	• Pastorałka <i>Jam jest dudka</i> i inne kolędy; • Słuchamy: różne kolędy i pastorałki; • Gramy: <i>Gdy śliczna Panna, Wśród nocnej ciszy</i>, akompaniament do <i>Jam jest dudka</i>; • P s. 60–63 (<i>Boże Narodzenie</i>); • KARTA PRACY: W oczekiwaniu na świąteczne wieczory; • Flety, dzwonki, nuty i teksty innych kolęd.	• śpiewa refren pastorałki <i>Jam jest dudka</i>; • zna terminy: kolęda, pastorałka; • potrafi wymienić kilka tytułów polskich kolęd; • wymienia tradycje świąteczne (polskie, regionalne); • akompaniuje do pastorałki na dzwonkach i/lub klawesach.	• śpiewa pastorałkę <i>Jam jest dudka</i>; • swobodnie gra melodię jednej kolędy; • potrafi ułożyć tekst następnej zwrotki pastorałki; • akompaniuje do pastorałki, śledząc zapis nutowy.
14. POLONEZA CZAS ZACZAĆ. Polonez – muzyka ludowa i jej artystyczne opracowanie	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni (artystyczne i patriotyczne); I.2.3: odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; I.3.1: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; I.4.1 i 2: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej: polskich pieśni artystycznych i patriotycznych; utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej; rozpoznaje ze słuchu: polskie tańce narodowe; aparat wykonawczy [kapela ludowa]; II.3.3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: aparatu wykonawczego [kapela ludowa]; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (instrumentalna, artystyczna, ludowa); II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: polonez; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej.	• Pieśń <i>Polonez rycerski</i>; • Słuchamy: <i>Chodzony</i> w wykonaniu kapeli ludowej, F. Chopin <i>Polonez A-dur</i> op. 40 nr 1; • P s. 64–67 (<i>Polonez</i>); • KARTA PRACY: Poloneza czas zacząć; • Plansza interaktywna <i>Polonez</i>.	• zna nazwy polskich tańców narodowych; • potrafi wymienić charakterystyczne cechy poloneza; • zna ze słuchu pieśń <i>Polonez rycerski</i>; • zna postać Karola Kurpińskiego; • zna termin: artystyczne opracowanie tańca.	• umie wymienić nazwy polskich tańców narodowych; • umie krótko opowiedzieć, kim był Karol Kurpiński; • potrafi własnymi słowami opisać różnice między polonezem ludowym a jego artystycznym opracowaniem; • umie wyjaśnić znaczenie terminu artystyczne opracowanie tańca.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

15. PÓJDŹMY RAZEM W KOROWODZIE. Układ poloneza	I.3.1–2: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne polskich tańców narodowych: polonez; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej: polskich pieśni artystycznych i patriotycznych; rozpoznaje ze słuchu polskie tańce narodowe; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pauza, wartość rytmiczna) oraz zależności między nimi; II.2.2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: polonez.	• Pieśń <i>Polonez rycerski</i>; • Słuchamy: <i>Polonez rycerski</i>, rytmy poloneza; • P s. 68–69; • KARTA PRACY: Pójdźmy razem w korowodzie; • Plansza interaktywna <i>Polonez</i>.	• umie zaśpiewać początkowy fragment (8 taktów) 1. zwrotki pieśni <i>Polonez rycerski</i>; • rozumie relację czasową szesnastki względem innych wartości rytmicznych; • zna symbol szesnastki i pauzy szesnastkowej; • umie wskazać szesnastki w zapisie nutowym; • zna charakterystyczne rytmy poloneza; • zna podstawowy krok poloneza i kilka elementów układu tanecznego.	• umie zaśpiewać początkowy fragment (8 taktów) 1. i 2. zwrotki pieśni <i>Polonez rycerski</i>; • umie wyklaskać proste rytmy z szesnastkami; • umie wyklaskać lub zagrać na instrumencie perkusyjnym charakterystyczne rytmy poloneza; • bierze aktywny udział w wykonaniu układu tanecznego poloneza.
16. HEJ, KRAKOWSKI GRAJĄ TANIEC! Krakowiak	I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.3: odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; I.3.1: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; I.4.2 i 3: rozpoznaje ze słuchu polskie tańce narodowe; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pauza, wartość rytmiczna, akompaniament) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm); II.2.2: odczytuje i zapisuje elementy notacji: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: krakowiak; III.4: poznaje tradycje swojego regionu.	• Piosenka <i>Krakowiacy zawadiacy</i>; • Słuchamy: rytmy krakowiaka, hejnał krakowski; • Gramy: rytmy; • P s. 69–72 (<i>Krakowiak</i>), zabawa muzyczna <i>Smaczna włoszczyzna</i>; • KARTA PRACY: Hej, krakowski grają taniec; • Bębenek lub inny instrument z klasowego instrumentarium; • Plansza interaktywna <i>Krakowiak</i>; • Różne warzywa: kalarepy, pomidory, marchewki, seler, pory, pietruszki, sałata, kawałek kapusty.	• potrafi wymienić charakterystyczne cechy krakowiaka; • zna charakterystyczne rytmy krakowiaka; • zna termin: synkopa i niektóre poznane wcześniej wartości rytmiczne; • zna sposób zapisywania wybranych wartości rytmicznych i rytmu z synkopą; • umie zaśpiewać refren piosenki <i>Krakowiacy zawadiacy</i>.	• potrafi zanucić popularne melodie w rytmie krakowiaka; • umie wyklaskać charakterystyczne rytmy krakowiaka; • potrafi zaśpiewać jedną zwrotkę piosenki <i>Krakowiacy zawadiacy</i>; • odczytuje rytmy powstałe z ułożenia warzyw.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

17. KRAKOWSKIE LEGENDY. Układ taneczny krakowiaka	I.1.1 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1 i 3: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) proste utwory; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; I.3.1 i 2: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne polskich tańców narodowych: krakowiak; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości): utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej; rozpoznaje ze słuchu: polskie tańce narodowe; aparat wykonawczy: [kapela ludowa]; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1 i 2: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk) oraz zależności między nimi; określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię); II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.3.3: wykazuje się znajomością aparatu wykonawczego [kapela ludowa]; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (ludowa); II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: krakowiak; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.	• Piosenka <i>Krakowiacy zawiadziacy</i>; • Słuchamy: L. Różycki <i>Krakowiak</i> z baletu <i>Pan Twardowski</i>, krakowiak w wykonaniu kapeli ludowej, wiązanka melodii krakowskich, hejnał krakowski; • Gramy: <i>Płynie Wisła, płynie</i>; • P s. 70–74 (<i>Krakowiak, Krakowskie legendy</i>); • KARTA PRACY: Krakowskie legendy; • Flety/dzwonki; • Plansza interaktywna <i>Krakowiak</i>.	• zna charakterystyczne cechy krakowiaka; • umie podać różnice między artystycznym opracowaniem krakowiaka a krakowiakiem ludowym; • zna kilka kroków i figur tanecznych krakowiaka; • zna w zarysie legendy krakowskie wymienione w podręczniku.	• umie wymienić nazwy kilku kroków i figur tanecznych krakowiaka; • podaje tytuły innych krakowskich legend i umie opowiedzieć krótko ciekawą historię z własnej okolicy.
--	--	--	--	--

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

18. FRYDERYK CHOPIN – KOMPOZYTOR SERCU NAJBLIŻSZY	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); I.1.5 i 6: improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1 i 5: gra na instrumentach przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym/dzwonkach proste utwory; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm); rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych, polskie tańce narodowe; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: polonez; II.6 i 7: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm); Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Fryderyk Chopin; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym kraju oraz ich działalność; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach.	• <i>Rozmowa z fortepianem</i>; • Słuchamy: F. Chopin <i>Polonez g-moll, Mazurek E-dur</i>; • Gramy: <i>Preludium Des-dur</i> zwane <i>Deszczowym</i>, akompaniament do <i>Poloneza g-moll</i>; • KARTA PRACY: Fryderyk Chopin – kompozytor sercu najbliższy; • P s. 75–79 (<i>Dzieciństwo</i>); • Flety lub dzwonki; • Widokówki lub album z Żelazowej Woli i XIX-wiecznej Warszawy; • Ew. film <i>Region, z którego czerpał Chopin. Kujawsko-pomorskie, ta ziemia inspiruje</i>.	• zna kilka faktów z życia F. Chopina; • umie wymienić kilka tytułów jego utworów; • potrafi prawidłowo zapisać nazwisko „Chopin”; • ma podstawowe wiadomości o budowie fortepianu.	• umie podać nazwiska kilku kompozytorów; • umie improwizować głosem i / lub na instrumencie określone fragmenty w utworze <i>Rozmowa z fortepianem</i>; • potrafi zagrać na flecie/dzwonkach fragment <i>Preludium Des-dur</i>; • wypowiada się na temat słuchanych utworów (cechy poloneza).
--	--	--	--	---

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

19. W PODRÓŻY Z CHOPINEM. Pieśń artystyczna <i>Hulanka</i>	I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni artystyczne; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; I.2.1 i 4: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na flecie podłużnym oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: swobodny akompaniament rytmiczny; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości) reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm), polskich pieśni, utworów ludowych w postaci artystycznie opracowanej; rozpoznaje ze słuchu polskie tańce narodowe; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1, 2, 4 i 5: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna podstawowe oznaczenia: metryczne, dynamiczne oraz fermatę; potrafi posługiwać się symboliką beznutową (fonogestyka); II.4.2: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki stylów muzycznych (innych: styl Chopina); II.5.1: określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych: polonez; II.6 i 7: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm); Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Fryderyk Chopin; III.1, 2 i 3: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym kraju oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach; III.7 i 8: angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych.	• Pieśń <i>Hulanka</i>; • Słuchamy: F. Chopin <i>Etiuda c-moll</i>, <i>Polonez A-dur</i> op. 40 nr 1, <i>Polonez g-moll</i>, ew. <i>Preludium Deszczowe</i>; • P s. 80–83 (<i>Młodość</i>, <i>Dorosłe życie</i>); • Gramy: <i>Preludium Deszczowe</i>, akompaniament do pieśni <i>Hulanka</i>, ew. akompaniament do słuchanego <i>Preludium Deszczowego</i>; • KARTA PRACY: W podróży z Chopinem; • DODATKOWA KARTA PRACY: Konkurs wiedzy o Fryderyku Chopinie; • Flety lub dzwonki, kilka bębenków i tamburynów, tekst czytanki pocięty na fragmenty; • Ew. film <i>Region, z którego czerpał Chopin. Kujawsko-pomorskie, ta ziemia inspiruje</i>.	• śpiewa w grupie pieśń <i>Hulanka</i>; • akompaniuje w grupie do pieśni; • zna kilka faktów z życia kompozytora; • umie wymienić kilka tytułów jego utworów; • zna termin: fermata; • potrafi podać charakterystyczne cechy poloneza.	• umie odczytać głosem z fonogestyki fragment <i>Hulanki</i>; • potrafi zagrać na flecie/dzwonkach fragment <i>Preludium Des-dur</i>; • wykazuje się wiedzą w klasowym konkursie o F. Chopinie; • rozpoznaje <i>Polonez A-dur</i>.
--	--	--	--	---

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

20. WIOSNA TUŻ-TUŻ... Wpływ muzyki na nastrój człowieka. Odgłosy wiosny	I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.1.5 i 6: tworzy: głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do tekstów literackich; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.4.3 i 4: rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz.	• Piosenka <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>; • Słuchamy: nagrań instrumentalnych piosenek: <i>Na cztery i na sześć, To już jesień, Już październik</i>; • KARTA PRACY: Wiosna tuż-tuż... • P s. 84–88.	• śpiewa w grupie fragment piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>; • potrafi zrytmizować krótki tekst; • odróżnia słuchem tę samą melodię zagrąną w skali durowej i molowej; • potrafi współpracować w grupie podczas ilustracji muzycznej wiersza; • zna terminy: mormorando i coda.	• śpiewa solo melodię zwrotki i refrenu piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i>; • recytuje podany tekst w zapisanym rytmie; • odróżnia tonację minorową od majorowej w piosenkach i utworach instrumentalnych; • proponuje własny akompaniament do piosenki.
--	---	--	---	--

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

21. CZTERY SMYKI. Instrumenty strunowe smyczkowe: altówka i wiolonczela. Zespoły kameralne – kwartet smyczkowy	I.2.4 i 5: tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie swobodny akompaniament rytmiczny; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.4.1–4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu brzmienie instrumentów muzycznych, aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, orkiestra; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: werbalizuje emocje i odczucia, opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; II.3.1 i 3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, orkiestra); III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.	• Słuchamy: Z. Kodály <i>Háry János</i>; C. Saint-Saëns <i>Łabędź</i> z cyklu <i>Karnawał zwierząt</i> (ew. inne części tego cyklu), F. Schubert IV część <i>Kwartetu Es-dur</i>; • P s. 90–91 (<i>Instrumenty – altówka i wiolonczela</i>); • Gramy: improwizacje w duecie, triu, kwartecie, kwintecie itd.; • KARTA PRACY: Cztery smyki; • Plansza interaktywna <i>Instrumenty strunowe smyczkowe</i>, filmy <i>Altówka</i>, <i>Wiolonczela</i>; • Instrumenty perkusyjne.	• zna i rozróżnia instrumenty smyczkowe: skrzypce, altówkę, wiolonczelę, kontrabas; • potrafi rozpoznać te instrumenty na ilustracji; • zna nazwę popularnego zespołu kameralnego: kwartet smyczkowy; • bierze aktywny udział w zabawach.	• wie, jak są zbudowane altówka i wiolonczela, potrafi porównać te instrumenty ze skrzypcami i kontrabasem; • wymienia cztery poznane instrumenty smyczkowe w kolejności od najniżej do najwyżej brzmiącego i odwrotnie; • pamięta tytuł utworu i całego cyklu <i>Karnawał zwierząt</i>; • umie podać nazwy innych zespołów kameralnych np. duet, trio, kwintet, seksztet, septet, oktet.
22. KLUCZE I KLUCZYKI. Niekonwencjonalny akompaniament na kluczach. Przedtakt	I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne; I.2.4 i 4: tworzy: swobodny akompaniament rytmiczny; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; II.2.2 i 4: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna podstawowe oznaczenia: metryczne;	• Piosenki <i>Kiedy przyjdzie wiosna?</i> i <i>Złoty kluczyk węź</i>; • Słuchamy: odgłosy kluczy; • P s. 92, zabawa muzyczna <i>Zabawy z kluczami</i> • Gramy: akompaniament i rytmy na kluczach; • KARTA PRACY: Klucze i kluczyki; • Klucze różnego rodzaju, flety.	• śpiewa w zespole refren piosenki <i>Złoty kluczyk węź</i>; • zna termin: przedtakt; • potrafi wskazać przedtakt w zapisie nutowym; • bierze aktywny udział w zabawach.	• śpiewa samodzielnie wybraną zwrotkę i refren piosenki <i>Złoty kluczyk węź</i>; • wie, co to jest przedtakt; • wyjaśnia, na czym polega melodia z przedtactem i pokazuje ją w nutach; • realizuje w grupie głos rytmiczny.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

23. WIOSENNE TRADYCJE. Regionalne zwyczaje związane z początkiem wiosny i Wielkanocą. Niekonwencjonalne źródło dźwięku – doniczki	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru dziecięcego i ludowego; I.2.1 i 5: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) melodie, proste utwory; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk) oraz zależności między nimi; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.	• Piosenki: <i>Złoty kluczycz weź, Kłania się Marzanka, Kogucik</i>; • Słuchamy: Dźwięk dzwonów kościelnych; • P s. 92–95 (<i>Wiosenne zwyczaje</i>), zabawy muzyczne <i>Wypędzanie zimy</i> i <i>Kto jest kogutem?</i>; • Gramy: melodie na doniczkach, na flecie lub dzwonkach; • KARTA PRACY: Wiosenne tradycje; • Doniczki, sznurki, guziki, mocny kij, worek lub koszyk.	• zna kilka zwyczajów związanych z końcem zimy, początkiem wiosny, Wielkanocą; • śpiewa w grupie jedną z wiosennych piosenek; • gra na dzwonkach akompaniament do piosenki <i>Kogucik</i>.	• opowiada własnymi słowami o tradycjach związanych z okresem przesilenia wiosennego i Wielkanocą; • samodzielnie śpiewa wybraną piosenkę o tematyce wiosennej i gra ułożone przez siebie melodie na doniczkach; • gra na dzwonkach lub na flecie melodię <i>Kogucik</i>.
24. WIOSNA PEŁNA MUZYKI. Muzyka ilustracyjna w słuchanych i granych utworach, tworzenie ilustracji dźwiękowych	I.1.1, 3 i 5: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; tworzy: głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; I.2.1 i 4: gra na instrumentach perkusyjnych ze słuchu (w zespole lub/i solo) akompaniamenty; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; I.4.1: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (klasycyzm); I.4.3 i 4: rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.4.3: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki form muzycznych: ABA; II.6 i 7: Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (klasycyzm); Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Ludwig van Beethoven; III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.	• Piosenka w <i>kurniku</i>, wiersz <i>Wiosenny wietrzyk</i>; • Słuchamy: L. van Beethoven VI <i>Symfonia F-dur</i> op. 68 zwana <i>Pastoralną</i> część IV pt. <i>Burza</i>, inne przykłady muzyki ilustracyjnej, np. <i>Łabędź</i> C. Saint-Saënsa, <i>Bulka z masłem</i> W.A. Mozarta, w <i>grocie króla gór</i> E. Griega; • P s. 96–99; • Gramy: ilustracje dźwiękowe do tekstów, obrazów i scen sytuacyjnych; • KARTA PRACY: Wiosna pełna muzyki; • Flety, dzwonki, instrumenty perkusyjne, gazety, butelki, gliniane ptaszki wypełnione wodą, balon, grzebień, duży karton. • Dowolne reprodukcje malarskie obrazów realistycznie przedstawiających przyrodę.	• śpiewa w grupie piosenkę <i>W kurniku</i>; • wie, kim był L. van Beethoven; • określa zjawiska przyrody ilustrowane muzyką w <i>Burzy</i> L. van Beethovena; • współpracuje w grupie podczas muzycznych ilustracji; • zna termin: muzyka ilustracyjna.	• śpiewa piosenkę <i>W kurniku</i> i proponuje sposoby jej „umuzycznienia”; • w słuchanym utworze umie wskazać środki muzyczne naśladujące odgłosy przyrody; • potrafi muzycznie zilustrować historijkę obrazkową; • umie odczytać zapis graficzny ilustracji dźwiękowej do wiersza <i>Wiosenny wietrzyk</i> i aktywnie uczestniczy w jej tworzeniu; • podejmuje próbę opracowania własnego pomysłu.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

25. NASTROJE WIOSENNE. Muzyka ilustracyjna. Instrumenty strunowe – harfa	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); I.2.1 i 4: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) flecie podłużnym, dzwonkach oraz perkusyjnych niemelodycznych: proste utwory, akompaniamenty; tworzy: swobodny akompaniament rytmiczny; I.4.1–4 świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej reprezentatywnych dla kolejnych epok (impresjonizm); rozpoznaje ze słuchu: brzmienie instrumentów muzycznych; rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.2.3 i 4: zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, zna podstawowe oznaczenia: metryczne i artykulacyjne; II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je.	• Piosenka <i>W kurniku</i>; • Słuchamy: C. Debussy <i>Arabeska nr 1</i> w transkrypcji na harfę, ew. nagrania innych utworów ilustracyjnych, np. <i>Lot trzmiela</i> N. Rimskiego-Korsakowa, <i>Obrazki z wystawy</i> M. Musorgskiego, <i>Karnawał zwierząt</i> C. Saint-Saënsa, <i>Symfonia dziecięca</i> cz. I L. Mozarta; • Gramy: akompaniament do <i>Symfonii dziecięcej G-dur</i> cz. I L. Mozarta oraz na flecie/dzwonkach: <i>Wiosna z Czterech pór roku</i> A. Vivaldiego, <i>W grocie króla gór</i> E. Griega; • KARTA PRACY: Nastroje wiosenne; • P. s. 101–102 (<i>Instrumenty – harfa</i>); • Instrumenty perkusyjne, flety, dzwonki chromatyczne; • Plansza interaktywna <i>Instrumenty strunowe szarpane i uderzane</i>, film <i>Harfa</i>.	• wie, co to jest muzyka ilustracyjna; • wie, jak wygląda harfa; • zna nazwisko L. van Beethovena; • aktywnie uczestniczy w akompaniamentach do <i>Symfonii dziecięcej</i>; • umie zagrać na flecie fragment <i>Wiosny</i> A. Vivaldiego lub na dzwonkach <i>W grocie króla gór</i> E. Griega.	• wie, jak jest zbudowana harfa i do jakiej grupy instrumentów należy; • nadaje tytuły słuchanym utworom, kierując się ich ilustracyjnością; • umie zagrać na flecie łatwe układy dźwięków ze słuchu; • gra na flecie lub dzwonkach wybrany utwór spośród ćwiczonych na lekcji.
---	--	--	--	--

26. MUZYKA LUDOWA. Folklor muzyczny – regionalne przyspiewki i tańce. Postać najłynięjszego etnografa – Oskara Kolberga	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru ludowego; I.3.1 i 2: odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu); I.4.1 i 3: świadomie słucha utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej; wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki form muzycznych: budowa okresowa; II.5.1 i 2: określa charakterystyczne cechy: polskich tańców narodowych: poloneza, krakowiaka; wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu; II.9: odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.2: zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach; III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; III.5: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej, przygotowując prezentację lub/i, muzyczne portfolio; III.9: stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.	• Piosenki <i>Krzywy Jan</i>, <i>Gęsi, gęsi</i>, piosenka lub taniec z własnego regionu; • Słuchamy: chodzony, krakowiak, utwór regionalny, samba, flamenco, F. Chopin <i>Mazurek E-dur</i> op. 6 nr 3, <i>Polonez g-moll</i>, J. Morel <i>Bossa in Re</i>, S. Rachmaninow <i>Polka Italienne</i>, J. Brahms <i>Taniec węgierski d-moll</i> nr 12, J. Strauss <i>Nad pięknym modrym Dunajem</i>, K. Szymanowski <i>Taniec zbójnicki</i> z baletu <i>Harnasie</i>, S. Moniuszko <i>Mazur</i> z opery <i>Straszny dwór</i>; • P s. 103–107 (<i>Tradycja i sztuka ludowa</i>); • Gramy: fragment <i>Wiosny</i> A. Vivaldiego lub <i>W grocie króla gór</i> E. Griega; • KARTA PRACY: Muzyka ludowa; • Dzwonki, flety.	• potrafi zaśpiewać polską piosenkę ludową; • rozumie terminy: etnografia, etnograf, folklor muzyczny; • wie, kim był O. Kolberg (rozumie historyczne i kulturowe znaczenie jego dzieła).	• umie rozpoznać polską muzykę ludową wśród innych; • docenia wartość twórczości ludowej; • potrafi odróżnić oryginalną muzykę ludową od jej artystycznego opracowania.
27. TROCHE HISTORII... i „WIELKIE PLANY DLA KAŻDEJ MAMY”. Pieśń patriotyczna <i>Witaj, majowa jutrenko</i>	I.1.1, 3 i 4: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje; I.2.1 i 3: gra na instrumentach perkusyjnych ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i proste utwory, akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne); II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.2.5: potrafi posługiwać się symboliką beznutową (tataizacja); III.1: zna repertuar kulturalnego człowieka.	• Pieśń <i>Witaj, majowa jutrenko</i>; • Ew. słuchamy: <i>Poranek</i> ze suity <i>Peer Gynt</i> E. Griega; • Gramy: E. Grieg <i>Poranek</i> ze suity <i>Peer Gynt</i>; • P s. 108, 110 (<i>Konstytucja 3 maja</i>); • KARTA PRACY: Trochę historii... i „Wielkie plany dla każdej mamy”; • Instrumenty perkusyjne, flety.	• ma podstawową wiedzę o dniu 3 maja; • śpiewa w grupie pieśń <i>Witaj, majowa jutrenko</i>; • gra prosty akompaniament do pieśni.	• ma wiedzę o dniu 3 maja i związanej z nim pieśni; • przygotowuje plan uroczystości na Dzień Matki; • samodzielnie odczytuje zapis nutowy i chwyt fletowy do utworu E. Griega <i>Poranek</i>.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

28. MUZYKA W DOBREJ FORMIE. Formy muzyczne: kanon, rondo	I.1.1, 3 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne), kanony; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.3 i 5: odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; I.3.3: improwizuje za pomocą gestu i ruchu; I.4.1, 2 i 4: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej; rozpoznaje ze słuchu podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo; przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych: odzwierciedla graficznie strukturę form muzycznych; II.4.3: formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, kanon, rondo.	• Piosenki: <i>Witaj, majowa jutrzeńko</i>, <i>Idzie wiosna</i>; • Słuchamy: D. Kabalewski <i>Galop</i> op. 39, C. Saint-Saëns <i>Słoń z Karnawalu zwierząt</i>, G.S. Mercadante <i>Rondo Russo z Koncertu fletowego e-moll</i>; • P s. 112–114 (<i>Formy muzyczne – rondo</i>); • Gramy: kuplety ronda, E. Grieg <i>Poranek</i> ze suity <i>Peer Gynt</i>, końskie kroki wykonywane gestodźwiękami; • KARTA PRACY: Muzyka w dobrej formie; • Flety / dzwonki.	• śpiewa w grupie piosenki <i>Witaj, majowa jutrzeńko</i> i <i>Idzie wiosna</i>; • umie określić budowę pieśni: zwrotka i refren; • śpiewa w grupie melodię kanonu; • zna budowę formy: AB, ABA, ABA', ronda; • rozpoznaje dwie jednakowe części w utworze o formie ABA.	• samodzielnie śpiewa piosenki <i>Witaj, majowa jutrzeńko</i>, <i>Idzie wiosna</i>; • potrafi wyjaśnić, jak wykonywać utwór w kanonie; • umie rozpoznać budowę słuchanych utworów; • tworzy kuplety ronda.
29. MARZENIA I ŻYCZENIA. Projekt muzyczny na Dzień Matki	I.1.1, 3, 5 i 6: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut kanony; śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; tworzy głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1, 4 i 5: gra na instrumentach proste utwory; tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; II.2.1–3: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty; II.9: Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii; III.5–7: wyszukuje nagrania z literatury muzycznej przygotowując prezentację; uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska.	• Piosenka <i>Pioseneczka o marzeniach</i> oraz inne wybrane piosenki na Dzień Mamy; • KARTA PRACY: Marzenia i życzenia; • Materiały, utwory i instrumenty potrzebne do nagrania programu; • Nośnik dźwięku, wybrane instrumenty.	• śpiewa wybraną piosenkę (lub jej fragment) z repertuaru opracowywanego w maju; • wyjaśnia co najmniej jedno pojęcie muzyczne związane z <i>Pioseneczką o marzeniach</i> (przedtakt, repetycja, volty, coda); • bierze udział w przygotowaniu programu na Dzień Matki.	• samodzielnie śpiewa dwie wybrane piosenki z repertuaru majowego; • proponuje rozwiązania do projektu i bierze aktywny udział w realizacji programu na Dzień Matki; • gra na flecie lub dzwoneczkach wybraną melodię.

AUTORZY: Urszula Smoczyńska, Katarzyna Jakóbczak-Drażek, Agnieszka Sołtysik

30. WAKACJE NA SZEŚCIU STRUNACH. Instrumenty strunowe: gitara	I.1.1 i 3: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu; I.2.1 i 3: gra na instrumentach akompaniament przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na gitarze; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy; I.4.2: rozpoznaje ze słuchu brzmienie instrumentów muzycznych; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1–4: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty; zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne; II.3.1: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je.	• Piosenka <i>Hej, lato, lato, lato, lato</i>, kanon <i>Lubię podróże</i>; • Słuchamy: J. Morel <i>Bossa in Re</i>; • Gramy: akompaniament na gitarze; • P s. 117–119 (<i>Instrumenty – gitara</i>); • KARTA PRACY: Wakacje na sześciu strunach; • Gitara; • Plansza interaktywna <i>Instrumenty strunowe szarpane i uderzane</i> lub film <i>Gitara</i>; • Ilustracje do nauki kanonu (przygotowane przez nauczyciela).	• umie zaśpiewać refren piosenki <i>Hej, lato, lato, lato</i>; • wie, jakim instrumentem jest gitara; • umie zaśpiewać unisono melodię kanonu <i>Lubię podróże</i>; • wie, co to jest kanon i jak się go wykonuje; • zna terminy: klucz wiolinowy, metrum, tempo, ćwierćnuta z kropką, łuk łącznik, pauza ósemkowa, repetycja, volty, przedtakt, bemol jako znak przykluczowy, gama C-dur, wartości rytmiczne nut i pauz.	• śpiewa piosenkę o tematyce letniej, wakacyjnej, którą zna spoza szkoły; • umie zaśpiewać pierwszą zwrotkę i refren piosenki <i>Hej, lato, lato, lato</i>; • śpiewa w kanonie, w kilkusobowych grupach, piosenkę <i>Lubię podróże</i>; • wie, do jakiej grupy instrumentów należy gitara i potrafi omówić jej budowę; • prezentuje przed klasą swoje umiejętności gry na gitarze.
31. WYPRAWA NA MORSKI BRZEG. Szanta. Ilustracja dźwiękowa z wykorzystaniem odgłosów z butelek	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem); I.2.4 i 5: tworzy instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych; tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, dźwięk) oraz zależności między nimi; II.2.1: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii.	• Piosenki: <i>Hej, lato, lato, lato, lato</i>, <i>Lubię podróże</i>, <i>Pacyfik</i>; • Gramy: ilustrację dźwiękową morskiego portu, z wykorzystaniem butelek; • P s. 121, zabawa muzyczna <i>Morski port</i>; • KARTA PRACY: Wyprawa na morski brzeg; • Szklane i plastikowe butelki po napojach (z wąskimi otworami); • Chustka do zasłonięcia oczu.	• śpiewa piosenkę <i>Hej, lato, lato, lato</i>; • wie, co to są szanty; • umie zaśpiewać w grupie szantę <i>Pacyfik</i>; • ma wiadomości o znakach chromatycznych.	• bierze aktywny udział w zabawach; • umie zaśpiewać solo fragmenty szanty <i>Pacyfik</i>; • proponuje nowy tekst do szanty.

32. NA PODHALAŃSKĄ NUTE. Region podhalański	I.1.1: śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) piosenki z repertuaru dziecięcego i ludowego; I.2.1 i 3: gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) akompaniamenty; odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; I.4.1 i 2: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej: utworów ludowych w postaci oryginalnej; rozpoznaje ze słuchu: aparat wykonawczy: [kapela ludowa]; II.1.1: zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akompaniament) oraz zależności między nimi; II.2.1 i 2: odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; II.3.3: wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: aparatu wykonawczego [kapela ludowa]; II.4.1: wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki muzyki ze względu na jej rodzaj (ludowa); II.5.2: określa charakterystyczne cechy wybranych polskich tańców ludowych; II.8: Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne argumentując swoje wybory; III.3: poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach III.4: poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej.	• Piosenki: <i>Hej, lato, lato, lato, Pacyfik, W murowanej piwnicy</i>; • Słuchamy: muzyka podhalańska, wybrane utwory i piosenki z całego roku; • Gramy: melodię i akompaniament <i>W murowanej piwnicy</i>; • P s. 125–127 (<i>Podhale</i>), zabawa muzyczna <i>Muzyczna wspinaczka</i>; • Flety, dzwonki, bębenki i tamburyna.	• śpiewa piosenki <i>Pacyfik</i> oraz <i>Hej, lato, lato, lato, W murowanej piwnicy</i>; • potrafi wymienić kilka cech regionu podhalańskiego; • wie, kim był Jan Sabała; • gra akompaniament do piosenki <i>W murowanej piwnicy</i>.	• zna nazwy instrumentów strunowych, o których nie było mowy na lekcjach (np. mandolina, cymbały, lira korbowa, inne); • wie, jakim instrumentem są gęśliki podhalańskie; • potrafi zapamiętać rytm podany przez nauczyciela i zaśpiewać w nim gamę C-dur; • umie zaśpiewać solo dowolną piosenkę ze szkolnego repertuaru, wakacyjną albo ludową.
---	--	---	--	---